

Michael Waltz přijal zodpovědnost za připojení novináře do chatu

Tým amerického prezidenta Donalda Trumpa podle časopisu *The Atlantic* omylem přidal jeho šéfredaktora Jeffreyho Goldberga do skupiny na šifrované chatovací platformě Signal. Tématem diskuze byl podle dostupných informací plán útoku na jemenské povstalec Húsié. Součástí skupiny byl i viceprezident J. D. Vance, nebo ministr obrany Peter Hegseth. Bílý Dům incident nakonec v úterý tento týden potvrdil. Trump ale viníka hájí.

Stručně má být poradce pro národní bezpečnost Michael Waltz. V televizi Fox News přijal plnou zodpovědnost, protože skupinu na platformě Signal sestavoval. Incident ale označil za trapný a řekl, že neví, jak se novinář do skupiny dostal. „Udělal jsem chybu. Pokračujeme dál,“ řekl. Na adresu Goldberga pak prohlásil, že je „spodina novinářů“. Proti tomuto tvrzení se ale šéf magazínu *The Atlantic* ohradil.

Podle Trumpa se nic zásadního nestalo

Prezident Trump označil Waltze v televizi NBC za skvělého člověka a dodal, že útoky na něj jsou nespravedlivé. „Byla to jediná chyba za dva měsíce a ukázalo se, že nebyla vážná,“ řekl Trump. Hlavní podle něj je, že útoky byly úspěšné. Goldberga nazval slizounem (sleazebag, pozn. red.).

Tisková mluvčí Bílého domu Karoline Leavittová řekla, že žádné válečné plány ani tajné informace se ve skupině neprobíraly. Americký zpravodajský server *Axios* napsal, že prezident situaci bagatelizuje.

Šéfredaktor věděl přesné informace o útoku s několika hodinovým předstihem

První zprávy o incidentu zveřejnil Jeffrey Goldberg v článku na stránkách magazínu toto pondělí ve večerních hodinách střeoevropského času. Vše podle něj ale začalo už 11. března, kdy přes aplikaci s koncovým šifrováním (End-to-End Encryption, pozn. red.) dostal žádost o spojení s uživatelem Michael Waltzem. Ten zastává funkci Amerického poradce pro národní bezpečnost. Goldberg žádost přijal s myšlenkou, že Waltz si s ním chce promluvit o Ukrajině nebo o jiných důležitých záležitostech.

O dva dny později, tedy 13. března, se šéfredaktor ocitl ve skupině s názvem Houthi PC small group. Michael Waltz měl pověřit svého zástupce Alexe Wonga vytvořením koordinačního týmu pro americké útoky na Húsié. Kromě již zmíněných, měli ve skupině být také ředitel CIA John Ratcliffe, ministr zahraničních věcí USA Marco Rubio, šéfka tajných služeb Tulsi Gabbard nebo zvláštní zmocněnec Steve Witkoff. Zprávy podle Goldberga obsahovaly „přesné informace o balíčcích zbraní, cílech a načasování“. Následně pak 15. března Spojené státy zaútočily na jemenské povstalec.

Demokraté situaci považují za debakl

Lídr demokratických senátorů Charles „Chuck“ Schumer požaduje důsledné vyšetření incidentu. Poznamenal, že zprávy sdílené ve skupině se mohly dostat k nepřátelům Spo-

Svoboda dostává ve Spojených státech poslední dobou zabrat.

Foto: archiv

jených států, a že aplikace Signal není schváleným komunikačním kanálem pro tajné informace.

Bývalá první dáma USA a demokratická kandidátka na post hlavy státu z roku 2016 Hillary Clinton sdílela Goldbergův článek na sociální síti X (dříve Twitter) s komentářem: „To si ze mě děláte legraci.“ Clinton, která v prvním funkčním období Baracka Obamy zastávala post ministryně zahraniční, přišla společně s Kamalou

Harris kvůli rozhodnutí prezidenta Trumpa minulý týden o bezpečnostní prověrku.

Některá média v souvislosti s nynějším případem poukazují na kauzu před volbami v roce 2016. Současný ministr obrany Peter Hegseth, který byl účastníkem skupinové konverzace, tehdy ostře kritizoval Hillary Clinton za používání soukromého e-mailového serveru ke sdělování tajných informací. „Každý bezpečnostní pro-

fesionál, ať už vojenský, vládní nebo jiný, by byl za takové jednání na místě vyhozen a trestně stíhán za tak lehkomyšlné zacházení s informacemi tohoto druhu,“ poznamenal před devíti lety Hegseth.

LUKÁŠ PASTEJŘÍK

Koncesionářské poplatky nově za mobil nebo počítač

Poslanecká sněmovna pátého března schválila změny v placení koncesionářských poplatků. Změnu prosadil kabinet premiéra Fialy, a to i přes několikahodinovou obstrukce opozičních poslanců.

Poplatky za televizní a rozhlasové vysílání činily dosud 135 korun za Českou televizi a 45 korun za Český rozhlas. Pokud novela projde Senátem a podepíše ji prezident, zvýší se od května poplatky za ČT o 15 korun na 150 korun měsíčně a za ČRo o 10 korun na 55 korun měsíčně.

Nově budou muset poplatky platit i domácnosti, které vlastní zařízení schopná přijímat vysílání přes inter-

net, jako jsou počítače, mobily nebo tablety. Pokud tak domácnost nevlastní klasický televizor nebo rádio, ale má například smartphone s přístupem k internetu, bude muset platit. Důvodem je, že veřejnoprávní média lze dnes sledovat online a sdílet reportáže a informace z nich volně na sociálních sítích. Pro domácnosti, které již poplatky platí, se kromě částky nic nemění, stále budou hradit jeden poplatek bez ohledu na počet zařízení.

Novela také nově definuje mechanismus do budoucna, podle kterého se poplatky automaticky zvýší o 6 %, pokud kumulativní inflace od posledního zvýšení překročí 6 %.

Vládní návrh zavedením automatického zvyšování reaguje na fakt, že se koncesionářské poplatky nezměnily od roku 2008, a v případě ČRo od roku 2005. Má se tím zajistit stabilita a nezávislost veřejnoprávních médií, která se kvůli zvýšení poplatků na provoz v budoucnu nemusí nikomu podbízet. „Nezávislá a odolná veřejnoprávní média jsou jedním z pilířů stabilní a silné demokratické společnosti,“ řekl ministr kultury Martin Baxa.

Opoziční poslanci rozšíření povinnosti platby na zařízení s přístupem k internetu kritizovali a označili to za nespravedlivé vůči těm, kteří veřejno-

právní média nesledují. Někteří vnímají toto opatření jako další daň a poukazují na to, že by občané měli platit pouze za služby, které skutečně využívají.

Vládní koalice původně plánovala zvýšit poplatky už od ledna 2025. To se však kvůli průtahům ve sněmovně nestihlo. ČT na to konto snížila letošní rozpočet o půl miliardy korun. To vedlo mimo jiné ke zrušení 110 pracovních míst. Vedení České televize navíc připravuje další úsporná opatření, která by mohla vést k omezení některých pořadů nebo úplnému pozastavení vybraných týdenních relací.

DANIEL PAŘÍZEK

Stalo se v uplynulém týdnu

SPOLU v nových barvách

Lídři ODS, TOP 09 a KDU-ČSL Petr Fiala, Markéta Pekarová Adamová a Marek Výborný podepsali 25. 3. v Praze koaliční smlouvu pro podzimní sněmovní volby. Kromě toho také koalice představila programové pilíře a novou vizuální identitu kampaně. Voličům slibuje SPOLU mimo jiné i bezpečnost státu, dostupné bydlení, hospodářskou prosperitu, a především fungující a efektivní stát. Podobně jako v letech 2017 a 2021 odmítl předseda koalice a premiér Petr Fiala možnou povolební spolupráci

s hnutím ANO expremiéra Andreje Babiše.

Svobodná Evropa nekončí

Americký soud ve federálním okrese District of Columbia toto úterý pozastavil v předběžném opatření rozhodnutí o zrušení federálního grantu pro Rádio Svobodná Evropa. Soudce Royce Lamberth uvedl, že Agentura pro globální média nedostatečně vysvětlila, proč se rozhodla financování ukončit. Podle soudu je pokračování činnosti rádií v souladu s veřejným zájmem, jak je definováno americkým

Kongresem v zákoně o mezinárodním vysílání. Soud také nařídil vládní agentuře neprovádět kroky směřující k ukončení grantu. Rádio Svobodná Evropa dostane od agentury 7,5 milionu dolarů na pokrytí provozních nákladů, což by mělo pokrýt fungování stanice přibližně na dva týdny. O další fungování se zajímá i český politik Martin Dvořák (STAN). Oslovil evropské ministry s iniciativou na možné společné financování. „Dále probíhá řada jednání na různých úrovních. Vypadá to nadějně,“ informoval Dvořák.

Požáry v Jižní Koreji ničí památky

Od 21. března se kvůli rozsáhlým lesním požárům evakovalo více než 23 tisíc lidí v jihovýchodní části země. Přírodní katastrofa si vyžádala již 18 obětí. Mezi nimi je i pilot helikoptéry, která při hašení narazila do svahu. Kvůli silnému větru, suchu a hornatému terénu oheň sežehl 17 tisíc hektarů půdy. Oheň dosud zničil přes dvě stě staveb, včetně třináct set let starého buddhistického chrámu Gounsa.

ANNA BOEHMOVÁ, ADAM BARTOŠ,
JANA LÖFFLEROVÁ

Editorial

FLEŠ žije! I bez výuky a kreditů

Poprvé po 32 letech se nepodařilo v letním semestru otevřít předmět, v jehož rámci vznikaly univerzitní studentské noviny FLEŠ. Je to asi důsledek převedení povinného předmětu do sekce „volitelné“ a také různé rozvrhové kolize jiných přednášek v rozvrhu. Co je ale důležité: i přesto FLEŠ vychází! A to úplně poprvé spíše jako samizdatové číslo.

Za vznikem stojí skupina studentek a studentů – od čerstvých prváků až po zkušenější ročníky – kteří se společně s námi rozhodli, že FLEŠ prostě vyjde. Dobrovolně, bez kreditů, bez známek, bez nároku na cokoli kromě radosti z psaní. O vizuální podobu se opět a také dobrovolně postaral virtuózní grafik a ikona fakulty, magistr Jaroslav Slanec. Děkuje-me!

Duch Fleše zůstává. A s ním i všechny jeho tradice včetně občerstvení. Jen tentokrát nepůjde o legendární rohlíky se sýrem, paštikou nebo šunkou, ale jablčkové koláče, sýry a ovoce. Čtvrteční svačina mnohým chybí skoro stejně jako druhý semestr FLEŠe.

Díky všem, kdo se připojili a společně připravili toto velmi zajímavé a zpravodajských informací, článků i komentářů plné číslo. Snaž se bude líbit a v půlce května vydáme další. Vaše TB a BO

Trumpův budíček pro Evropu Němci přešli od slov k činům

Donald Trump v druhém prezidentském období rozhodně nelení. Za dva měsíce podepsal už téměř sto exekutivních příkazů. Většina vyvolává celosvětově rozbouřené reakce. Pro evropskou budoucnost je ale nejdůležitější brzy pochopit, že ne všechny Trumpovy kroky jsou na škodu, naopak mohou Evropu svým způsobem zachránit.

Málokdo z Trumpova okolí dokázal vzbudit tolik pozornosti jako Elon Musk, kterého americký prezident dosadil do čela Úřadu pro zefektivnění státní správy (DOGE). Majitel sociální sítě X proslul mnoha kontroverzními výroky, zároveň však prostřednictvím vlastního sociálního média mnohokrát informoval o krocích, které Trump nakonec skutečně udělal. Muskova slova tak nelze brát na lehkou váhu. Silné reakce vyvolal Muskův příspěvek ze začátku března, ve kterém navrhl vystoupení USA z NATO. „Opravdu bychom měli. Nedává smysl, aby Amerika platila za obranu Evropy,“ napsal Musk. Výhrůžky jednoho z Trumpových nejbližších poradců ještě posílil prezident, když prohlásil, že stíhačky F-35, které má objednáno několik spojenců NATO – včetně Česka – americký výrobce záměrně oslabí o 10 %, protože „naši současní spojenci za chvíli už spojenci být nemusí.“

Trumpova administrativa dává jasně najevo, že status quo, který platil přinejmenším od konce studené války, že Spojené státy garantují bezpečnost i partnerům v Evropě, je minulostí. I proto nyní všem jednáním představitelů EU dominuje obrana. Podíváme-li se na čísla vyjadřující sílu evropských států v potenciálním souboji s protivníkem, jakým je dnes třeba

Trump ukazuje, že se o Evropu starat nebude.

Foto: archiv

Rusko, výsledek se zdá tristní. NATO má necelých 3,5 milionu vojáků v aktivní službě, Rusko asi 1,3 milionu. Tím ale „dobré“ zprávy končí. Aktivních vojáků v NATO je nejvíce právě z USA (přes 1,3 milionu), v Evropě je na prvním místě Polsko s asi 200 000 aktivními příslušníky armády. Evropská bezpečnost tak bezpochyby na té americké závisí, alespoň dnes.

Evropo, probuď se

Přestože Putinův režim přinejmenším od r. 2007 dával najevo expanzivní choutky, státy EU většinou odvracely oči, a to i při invazi na Krym v roce 2014. Při plnohodnotné invazi Ruska na Ukrajinu pak se Evropa divila tomu, o čem celou dobu dobře věděla.

Evropská komise v minulém týdnu představila „Bílou knihu“ a chce posílit obranyschopnost kontinentu. Má pomoci členským státům masivně in-

vestovat do zbraní, munice, raketových systémů a podobně. Zjednodušit chce některé rozpočtové předpisy a odbourat vybrané regulace – v realitě se tak členské země budou moci snadněji zadlužit v kratším časovém horizontu, pokud poputují peníze do obrany.

Chaotické Trumpovy kroky mohou paradoxně vést k evropskému pokroku. Pokud si uvědomíme, že naši bezpečnost musíme garantovat vlastními prostředky, může to do budoucna znamenat lepší postavení kontinentu na geopolitickém kolbišti. Evropa bude silnější a schopnost odradit potenciálního agresora se zvýší. Jak trefně poznamenal eurokomisař pro bezpečnost Andrius Kubilius: „Putina neodstrašíme, pokud mu přečteme Bílou knihu, ale pokud podnikneme konkrétní kroky, které obsahuje.“

JAKUB HRÍBEK

Riviéra Blízkého východu?

Z nebe prší dolary a mezi nimi Musk, který pozoruje obří sochu Donalda Trumpa. Kolem „živého“ Trumpa se nejdříve vlní tanečnice, poté už prezident leží u bazénu a se stejným oděným izraelským premiérem Netanjahuem usrkávají vychlazený nápoj.

Takto vypadaly záběry vytvořené AI, které v únoru zveřejnil Trump na platformě Truth Social. Klip začíná scénou ze zdemolovaných území a text „Gaza 2025“. Následuje otázka „Co dál?“ a pak už republikán ukazuje svoji verzi budoucnosti nazvanou Riviéra Blízkého východu.

Ale takové situace ve složitých lokalitách nemají snadná řešení. Byla by budoucnost, v níž z nebe prší bankovky, příjemná? Asi ano. Budoucnost, kde je všudypřítomný Trumpův kult osobnosti? To už jednoznačné není, ale všechno je lepší než realita – válka.

Zapeklité situace je někdy potřeba řešit neotřele – příznivci prezidenta USA o něm často říkají, že hraje 5D šachy. Nicméně v tomto případě celý jeho návrh prostě jen vypadá hloupě.

Trump nabídl, že poté, co Izrael dokončí „své záležitosti“ v Gaze, přivede domů rukojmí a porazí Hamás, převzme území USA. Během odklizení trosk přibližně 70 % budov, které už byly zničeny, by obyvatelé Gazy odešli na náhradní místa kdesi v zahraničí.

Ačkoli by se nejspíš našli i místní, kteří by pásmo rádi opustili – od převzetí moci Hamásem v pásmu v roce 2007 do vypuknutí současné války v říjnu 2023 se jich z Gazy vystěhovalo podle různých odhadů na 350 000 – většina z nich by asi s přesunem dobrovolně nesouhlasila. Vystěhování by

navíc bylo proti mezinárodnímu právu. Pro Trumpa nedůležitý detail.

A kam by Gazané šli? Trump asi doufá, že by se jich ujal Egypt, případně Jordánsko. Obě země jsou ale již nyní přelidněné, navíc jejich představitelé považují příliv Palestinců z Gazy za nebezpečí. V případě Egypta je to proto, že současný režim al-Sísího považuje sunnitské muslimské bratrstvo, z jehož středu vzešel Hamás, za nepřítele. Jordánsko obsahuje palestinskou většinu od vzniku v dobách britského mandátu a považuje ji za destabilizující faktor. Ani z pohledu židovského státu není rozkolísání 2 sousedů, s nimiž má sepsané mírové dohody a velmi dlouhé hranice, vítanou vyhlídkou.

Jsou to možná šachy, ale nezapomeňme, že hra často končí tak, že jedné straně nezůstanou žádné figurky.

Trumpův plán přeměnit Gazu v riviéru vychází z toho, aby jej mohl Izrael předat USA, musí ji znovu celou dobýt. V rámci dočasné dohody s Hamásem se totiž Jeruzalém stáhnul.

Nyní však opět útočí. Načasování videa hraje do karet Trumpovu spojenci Netanjahuovi. Ten řešil politické potíže s koaličními partnery tím, že jim nabídl vizi, která uklidnila ty, kteří jsou proti ukončení války dříve, než bude Hamás zcela poražen. V minulém týdnu se do izraelského kabinetu vrátil extremističtější Itamar Ben Gvir a rakety nad celým regionem opět létají. Na vyřešení konfliktu to nevypadá.

Jediné, co je zřejmé z celého Trumpova utopického videa zbyde, je pitoreskní obraz autoritářů Trumpa a Netanjahua, kterak spolu vesele polonazí popíjejí u bazénu. MATYÁŠ MICHÁLEK

Analýza: Slovensku sa pokazil kompas

Bežný kompas ukazuje 4 svetové strany. Európsky politický kompas sa delí primárne na dve: západ a východ. Môžeme sa zamýšľať nad tým, či to je ešte pravda a rovnako nad tým, čo s týmto kompasom urobí Donald Trump, faktom však je, že demokratické krajiny zatiaľ radíme na západ. Východ, ktorý sa stal synonymom pre režim, ktorý sa preukázal ako nefunkčný, už demokratické krajiny dávno odsúdili. Represia, diktátorstvo a obmedzovanie ľudských práv a slobôd sú považované za neprípustné. Len Slovensko a jeho štátnici si povedali, že už ich z toľkého pozerania na západ bolí krčná chrčtica.

Keď je populizmus nádejou

Už po nástupe Roberta Fica k moci západ spozornel. Oči krajín sa upreli na Slovensko vďaka tomu, ako sa ku svojej vláde staronový premiér postaví neovplyvní len krajinu samotnú, ale aj celú Európu. Mnohí verili, že jeho populizmus je silnejší než jeho pro-ruské presvedčenie.

Chvíľu to tak aj vyzeralo, pretože kým premiér na Slovensku hlásal jedno, v zahraničí konal inak. Všetko sa však zmenilo v decembri, keď Fico pred Vianocami navštívil Vladimíra Putina a ich stretnutie pripomínalo stretávku dvoch priateľov.

Neskôr sa pohádala na Twitteri s prezidentom Zelenským, cestoval za Donaldom Trumpom a napísal list Elenovi Muskovi. Spolu s inklináciou k vláde Viktora Orbána a jeho diktátorským vystupovaním už iskrička nádeje, že Slovensko zostane na západe vyhasína.

Nemecký parlament minulý týden schválil zmenu dluhové brzdy a investice do zbrojení a infrastruktury. Krok prošel i přestože Bundestag stále nezasedl v novém povolebním složení. Zoufalá doba si žádá zoufalá – a někdy i nedemokratická – řešení.

Německo prochází turbulentním obdobím. V únoru nejdříve proběhly předčasné parlamentní volby, v nichž zaznamenaly úspěchy extremistické strany. A minulý týden, teprve pár dní předtím, než stihl zasednout nový Bundestag, schválili poslanci demokratických stran zmenu ústavy a povolili stavidla tzv. dluhové brzdy.

Co to znamená? Němci si uvolnili v přepočtu asi 12 bilionů korun na investice v dalších 10 letech. Tato obrovská suma má pomoci navýšit výdaje na obranu až na 3,5 % HDP a také zlepšit infrastrukturu a léta stagnující ekonomiku. Mimo jiné to taky znamená, že po několika letech přešlapování se Němci rozhodli konat.

Takto růžově ale ústavní změny nehodnotí všichni. Rozhodnutí kritizují převážně ekonomičtí jestřábi, pro něž je každé zadlužení špatné. Některým se ale nelíbí ani způsob prosazení změn a označovali ho za nedemokratický. Obě výtky mají odstatnění.

Dává smysl, že ekonomové vnímají zadlužení negativně. Správný pravcový postup, který by podle odborníků měl zaujmout i pravděpodobný nový kancléř Merz, by bylo výdaje seškrtnat a ušetřit a následně je investovat do obrany a infrastruktury.

Toto řešení zní jednoduše, ale je politicky neprůchodné. Politik, který by chtěl občanům země, která už několik let prochází ekonomickou stagnací, vysvětlit, že si teprve teď budou muset kvůli bezpečnosti „utáhnout opasky“, by ve funkci skončil velmi rychle.

Zadlužení samozřejmě o to více bije do očí u státu, který si léta budoval pověst rozpočtově odpovědného hospodáře. V těžkých dobách, v nichž se Evropa nachází, ale musí jít tyto svaté krávy stranou. Na co jiného bychom si totiž měli půjčit než na vlastní bezpečnost? S Putinem za humny se zkrátka na vyrovnaný rozpočet neohlízejme.

Kritika nedemokratičnosti procesu je jistě na místě. Dovedeme si představit, jakou bouří by změna ústavy schválená končícím parlamentem vyvolala u nás. Voliči už „rozдали karty“ jinak a dosluhující poslanci ve volbách nedostali důvěru. Pragmatický pohled ale je, že lepší řešení se nenabízelo. V novém parlamentu zasednou extrémisté z obou stran spektra a podobná změna by neprošla.

Kritika se po schválení změny ústavy snesla i na pravděpodobného budoucího kancléře Merze. Ten totiž v kampani úpravu dluhové brzdy odmítal a teď od slibů ustupuje. Merz tak nemá plnou podporu ani ve své straně, což dokazuje fakt, že pro změnu ústavy nezvedli ruku někteří z poslanců CDU/CSU.

Budoucí kancléř ale dělá to, co by správný lídr dělat měl. Neohlíží se na to, jestli je pro něj krok politicky výhodný, ale koná v nejlepší zájmu země. Takových lídrů bylo v posledních letech v Evropě jako šafránu.

Přiučit by se u něj mohl Petr Fiala (ODS). Premiér totiž v posledních dnech několikrát rázně zopakoval, že je „potřeba položit na stůl zbraně a peníze“. To ale bylo všechno, k čemu se odvážil. K prohlášení připojil jen laicný závazek zvyšovat výdaje na obranu ročně o 0,2 % HDP. To je ale pouze plán, žádné činy ani zbraně a peníze na stole. Na rozdíl od něj Merz koná.

ADAM TICHÝ

Prezident Peter Pellegrini najnovšie tiež vymenoval na post Ministerstva investícií a regionálneho rozvoja Samuela Migala, čím tak na chvíľu zažehnal najväčšie rozbroje vo vláde. Na voľné poslanske posty boli dosadení ľudia, ktorí sa najprv do parlamentu nedostali a krehkú väčšinu sa koalícií podarilo získať späť. Aj keď či to tak je sa ukáže až pri prvom hlasovaní.

Šípková opozícia

Slovenská opozícia čaká na prebudenie ako keby sa hneď po voľbách pichla na šípkovom trní. Veľké slová a gestá z predvolebnej kampane sa vytratili a nevedia sa dohodnúť ani na jednom spoločnom kroku proti koalícii. Slovensko tak stále čaká na princa na bielom koni, ktorý však neprichádza.

Nádejou pre Slovensko ostáva len občianska spoločnosť. Na protestoch proti vláde sa pravidelne zúčastňujú desiatky tisíc ľudí vedených osobnosťami z kultúry a spoločenského života. Umelci opäť stoja v popredí. Herci SND po každej hre čítajú vyhlásenie proti krokom vlády a ministerky Šimkovičovej a vyhláseniami a nesúhlasmi sa k nim pridáva aj veľké množstvo iných inštitúcií a umelcov. Preto však aj napriek veľkosti a intenzite protestov nič nenasvedčuje tomu, že by ich niekto bral vážne? Vrátiť sa k opozícii a ku faktu, že kým tá nebude jednotná a nebude činnejšia a agresívnejšia, protesty budú musieť byť aspoň raz tak veľké, aby mohli pomôcť zmeniť Smer, ktorým sa Slovensko rúti na východ.

KRISTINA KUZMÍKOVÁ

Poslední Bridget Jones: žena mezi strastí a slastí

Sex a slzy. Tak by se dal jednoduše popsat film s názvem: Bridget Jones: Láskou šílená. Čtvrtý a poslední díl filmové série přišel do kin 12. února 2025 a navazuje na příběh smolařky Bridget, která žije v Londýně a nemá štěstí na muže. Pokud už nějaký objekt zájmu najde, obvykle se z něj vyklube záporák a sukničkář. Dny proto raději vyplňuje kouřením a pitím vína. V průběhu celé série doprovázíme Bridget od zmatené, nezkušené třicátnice až po vdovu a matku dvou dětí.

Film Bridget Jones: Láskou šílená se od předcházejících snímků hned v několika aspektech liší. Divák očekává odlehčenou komedii o nástrahách lásky a chťice, dostane ale až bolestně živý příběh o vyrovnávání se se smrtí blízké osoby. Úsměvné scény, poznámky o sexu a vulgarismy se sice z filmu nevytratily, duch manžela Marka celý snímek provází, a i v těch nevtipnějších chvílích divák cítí jeho přítomnost. Poprvé poznáváme Bridget jako matku malého Billyho a ještě mladší Mabel. Naše smolařka se tak už nestará jen sama o sebe, zajímá se i o smutek a problémy svých dětí.

Markův duch je stále přítomen

Podobně jako v předchozích snímcích řeší Bridget především vztahy a sex. Pro odlehčení závažného tématu se ve filmu objevují dokonce dvě romantické linie. Jako první se do příběhu přimotá o generaci mladší student a hned za ním přichází učitel s neurotickou náturou a píšťalkou v puse. Zemřelý Mark naši nešťastnici ale dohání a ona si není jistá, jestli je na hledání partnera připravená.

Příběh vdovy se dvěma dětmi není na filmových plátnech něčím mimořádným. Když ale vezmeme v potaz,

Bridget Jones se naposledy vrací. Přináší s sebou nové každodenní problémy i milostná dobrodružství. Foto: seznam.cz

že snímek přichází po třech náladou úplně odlišných filmech, je nutno podotknout, že překvapil. Nejenom bolestí, kterou musí hlavní postava procházet, ale především tím, že jí režisér a autorka knihy, podle které je tato adaptace natočena, takový osud udělili. Rozhodně to přidává příběhu na hloubce. Vnímám to jako přínos. Od soucitu a smutku nás zachraňuje jenom povaha hlavní postavy, která se i v nelehkých situacích nemění a zůstává taková, na jakou jsme byli zvyklí – upřímná, nerozhodná a sarkastická.

Čtvrtý a poslední díl Bridget režisoval Michael Morris. Ten má na svědomí filmy jako Kamarád taky rád nebo Muž se železnou maskou s Leonar-dem DiCapriem v hlavní roli. Není to žádný nováček, což je poznat. Scény

jsou chytře komponovány a děj plyne bez zbytečných slepých odboček či slabých míst. Neoslovil mě ale tolik herecký výkon Renée Zellweger. Na rozdíl od předchozích dílů tu měla i slabší místa a poměrně často na sílu zvláště zavírala oči v situacích, které to nevyžadovaly. Musí se jí ale nechat, že naopak v důležitých scénách dokázala divákovi předat emoci zármutku opuštěné vdovy a dovést ho možná až k slzám. Výkon Chiwetela Ejiofora jako neurotického učitele byl na druhou stranu velice konzistentní a příjemný. Bridget Jones odchází a její rozloučení není zklamáním. Ukazuje, že v životě i na filmovém plátně se dějí různé věci, které si nemůžeme dopředu naplánovat, a i v komedii občas musíme najít smutná místa, aby ta vtipná vynikla o to víc. ANNA DOBEŠOVÁ

Vždyť svět je jenom jeden

Každý, kdo se dívá na zprávy, navštěvuje sociální sítě nebo zkrátka existuje, se nevyhne tomu, že se tu a tam cítí, jako by se na něj ze všech stran sypaly jen hrozná zprávy. V době, kdy se na nás valí nepřehledné množství informací, je snadné si říci, že už nic dalšího nechceme vidět. Že si potřebujeme odpočinout od zpráv plných katastrof, konfliktů a nespravedlností. Na pocit beznaděje ze světového dění se radí mediální detox. Zaklapneme počítač, a jsme zase v jarem prohráté Praze. Problémy, které se za druhou stranou obrazovky skrývaly, ale nikam nemizí. Máme vůbec právo pohled odvrátit?

Festival po sedmadvacáté

Příležitost pohled naopak zaostřit, nastala opět minulý týden. V Praze od 12. do 20. března probíhal mezinárodní filmový festival Jeden svět. Ten už po 27. představil dokumenty, fikce a imerzní snímky věnující se problematice lidských práv. Každoročně přináší pohledy i na témata, která jsme buď odsunuli stranou jako druhořadá, nebo je nevnímali vůbec. Po každém promítání následují debaty. Těch se účastní autoři, odborníci, ale i veřejnost, která tak získává šanci si dokument zasadit do kontextu, nebo vyjádřit názor. Proč je Jeden svět stále něco, co stojí za to podpořit svou návštěvou?

To, že válka boří města, že teror denně přidává jména na seznamy obětí a že k moci se i dnes dostávají šílenci, není možné nevědět. Nemusíme chodit do kina na dokument, stačí když si zapneme zprávy... Rusko dál bombarduje Ukrajinu, Trump zase pronáší řeči, za které by snad v každé pražské hospodě dostal přes frňák a situace na Blízkém východě je pořád neutěšená. Právě do pocitu ohrožení a beznaděje Jeden svět vnáší perspektivu, kterou mainstreamová média ve velké míře nenabízejí.

Lidé jako vy a já

Mnohdy totiž vyprávějí příběhy, kde nejsou jen diktátoři, čísla nebo výčty škod, ale lidé jako vy a já. Lidé, kteří se od nás liší jen tím, kde se narodili. S osudy, které dokazují, že jenom proto, že žijí v zemi zmítané konfliktem neznámá, že se automaticky přeměnili na obyvatele válečné zóny, nebo obětí číslo N. Některé příběhy vrhají světlo na lidi, pro které normalita znamená něco zcela jiného než pro nás.

Několik příkladů: Záblesk toho, jak vypadá život obyvatel Náhorního Karabachu, zatímco se připravují na další válku Arménie s Ázerbájdžánem, zachycuje snímek Temná zahrada, kde sledujeme dva malé chlapce, hrající si v rozvalinách své školy. V doku-

mentu Pan Nikdo proti Putinovi skrze kameru jednoho z učitelů, který se rozhodl nestat nástrojem propagandy, poznáváme ruský vzdělávací systém. Příběh posledních kroků ukrajinské novinářky, která zahynula v ruském vězení, sleduje film Viktorijina poslední reportáž.

Další témata

Jeden svět se věnuje i ekologii, LGBTQ+, online světu i spiritualitě. Kromě Mezinárodní soutěže probíhá také Česká soutěž, ve které letos zvítězil dokument o skleněných dětech, tedy dětech přehlížených nebo zanedbávaných rodiči, kteří se soustředí na druhé dítě se speciálními potřebami - Ta druhá.

Samostatnou nesoutěžní kategorií, na kterou je letos kladen regionální důraz, je Slovenská cesta, která se zaměřuje na politický vývoj na Slovensku.

Festival plní roli jakéhosi připomínkovače. Předkládá lidskoprávní problémy, které jsou pro nás buď příliš vzdálené, nebo málo eurocentrické. Zároveň zjišťujeme, že nejsme žádná země zaslíbená, které by se nespravedlnost vyhýbala a ve které všichni žijí v harmonii. Dodržování lidských práv bohužel není samozřejmostí ani u nás. O tom všem je festival Jeden svět. EMA DITRICHOVÁ

Film Od marca do mája oslavuje fungující rodinné vztahy

Komorná dráma v pomalém tempě rozprává o láskyplné rodině ze slovenského vidieka. Český film slovenského režiséra Martina Pavla Repky si nejprv odniesol cenu z karlovarského festivalu, získal nomináciu na Českého leva a teraz si ho môžete pozrieť aj na streamovacej platforme DAfilms.

V staršom dome na okraji dediny sa prebúdajú príslušníci päťčlennej katolíckej rodiny. Rodičia majú tesne pred päťdesiatkou a čoraz viac si uvedomujú, že ich dospievajúce deti opustia teplo rodinného hniezda. Do ich rutínnej každodennosti však vstúpi nečakaná správa – už o pár mesiacov ich bude o jedného viac.

Debut Od marca do mája pozvoľným tempom pozoruje, ako sa v rodine s neplánovaným tehotenstvom vyrovnávajú. Na ploche troch jarných mesiacov (ako napovedá aj názov filmu) sleduje všedné dni, ktoré sa ani po prekvapení nemenia – deti chodia do školy, mama ich vyprovádza kríčkami na čelo, otec pracuje na záhrade a večer sa všetci pred jedlom pomodlia.

Od marca do mája nie je dramatickým svedectvom o nefunkčných rodinných vzťahoch, práve naopak. Pozýva nás prežiť vrúcnosť jednej rodiny, kde cítit lásku aj v tých najdrobnejších interakciách.

Rodina v tomto prípade funguje ako kolektívny hrdina a ponúka príležitosť spoznať každého z členov, a tým pádom i lepšie vnímať nežnú dynamiku ich domácnosti. A napriek (a možno práve vďaka) absencii dramatic-

kých zvrátov cítime ich blízkosť a všetky emócie prežívame s nimi.

Režisér Martin Pavol Repka sa vo svojom debute inšpiroval vlastnou rodinou a spomienkami na dospelosť. Vo filme však zachytáva i špecifickú situáciu, ktorá v rodine nastala – keď mal päťnásť, jeho mama znovu otehotnela.

Pri písaní scenára sa ponáral do spomienok, no v istom momente pochopil, že sa od nich musí odosobniť – na plátne tak uvidíme fiktívny príbeh fiktívnej rodiny, ktorý však vo veľkej miere vychádza z osobnej skúsenosti.

Režisér pôvodne zamýšľal do role matky obsadiť svoju mamu, ale po hereckej skúške od toho upustil. Tendencia obsadzovať do autobiografických príbehov svojich príbuzných je zreteľná napríklad aj u ďalšieho minuloročného debutu – režisér Adam Martinec obsadil do filmu Mord svojho otca-neherca, ktorý za rolu dokonca získal nomináciu na Českého leva.

Okrem intímnej blízkosti, ktorá z plátna vyžaruje, je film aj vizuálnym zážitkom. Zábery prebúdajúcej sa prírody príjemne dopĺňajú jeho ústrednú tému – tehotenstvo je podobne ako jar obdobím nových začiatkov a očakávaní. Od marca do mája je prevažne atmosférickým filmom, v ktorom nedominujú slová, ale pocity. A to aj vďaka všímavým kamerám Tomáša Štastného, ktorý dokázal zachytiť i nepatrné emócie na tvárach postáv a za film získal Cenu Asociácie českých kameramanov.

LAURA BILÍKOVÁ

Mezi námi a přírodou. NGP dnes zahájí nové výstavy

Národní galerie Praha (NGP) večer otevírá jarní sezónu. Návštěvníky přivítá třemi výstavami věnovanými vztahu člověka a přírody. Bezplatně navíc zpřístupní v holešovickém Veletržním paláci všechny sbírkové expozice.

Během otevírací doby si mohou návštěvníci až do desáté hodiny večerní projít nové výstavy. Letos galerie vsadila na zobrazení vztahu lidstva s přírodou. Téma rozpracovává z pohledu několika generací umělců a ukazuje jeho univerzální důležitost.

První žirafa v republice

Malou dvoranu na čtyři měsíce zaplní projekt jedné z neúspěšnějších tuzemských výtvarnic Evy Koťátkové. Českou republiku minulý rok reprezentovala na 60. bienále umění v Benátkách. Právě odtud se také přesouvá výstava Srdece žirafy v zajetí je o dvanáct kilo lehčí. Velkou samostatnou výstavu autorka v NGP měla již před dvěma lety.

Návštěvníci mohou procházet obřím torzem žirafy a dozvídat se o jejím životě. Příběh první „československé“ žirafy si Koťátková vypůjčuje k tomu, aby zpochybnila klasické pohledy na soužití člověka se zvířaty. Podmanivou atmosféru instalace dotváří hudební doprovod dua Himali Singh So in a David Soin Tappeser.

Do vyprávění zvířete výtvarnice zapojila hlasy dětí, učitelů a starších lidí, ty získala na sérii workshopů pořádaných po celé republice. Koťátková k výstavě sama vytvořila vzdělávací materiály a povede také několik programů pro školy.

Zahrada uvnitř NGP

Výstava Mlčící jaro: umění a příroda 1930–1970 se ohlíží za způsoby, jakými během let zachycovali českoslo-

venští umělci svůj osobní vztah k přírodě. Zdánlivě příhodné jarní téma jde ale hlouběji a pomocí umění klade otázku klimatické krize.

Týmu pod vedením kurátorky Evy Skopalové se podařilo ukázat spojitosti mezi pracemi surrealistických umělců konce první republiky a sochami pocházejícími ze 60. let. Výstava zaujme také svou architekturou, umělecká díla se díky ní stávají součástí zenové zahrádky a působí uklidňujícím dojmem podobně jako sama příroda.

Podívat se návštěvníci mohou mimo jiné na díla Jany Olexové, Miloše Maliny, Františka Muziky, Ladislava Zívra a Václava Tikala. Celkově výstavu tvoří téměř sto exponátů od více než čtyřiceti autorů a autorek.

Jméno výstavě propůjčila kniha Silent Spring americké biologky Rachel Carson. V díle popsala vliv používaných pesticidů a byla mezi prvními při vzniku hnutí za ochranu planety.

Každodennosti navzdory

Dvě větší akce ve druhém patře doplní grafický kabinet Doteky přítomnosti – Umělkyně tvůrčí skupiny UB 12. Pětice autorek, do které patří také Adriana Šimotová, na začátku normalizace dostala oficiální zákaz a jejich spolek byl zrušen. Kurátorka Adriana Šmejkalová přibližuje jejich volné spojení dávající důraz na individualitu.

Kabinet přináší ucelený pohled na intimní každodennost v grafikách, malbách a plastikách. Umělkyně se v dílech soustředí zejména na problémy a situace, se kterými se potkávají všichni bez rozdílu. Uvolnění a útěchu jim přináší příroda a instalace v prostorách jednoho kabinetu tak uzavírá společné téma jarní sezóny.

KAROLINA CHLUMECKÁ

Reality show Starhouse je drahé utrpení i zadarmo

Dva roky. Přesně tak dlouho zvládla televize Prima nevyplodit pořad stojící na influencerech druhé kategorie. Nyní ale uvedla show Starhouse. Jde o klasickou reality show, kde soutěží influenceri o to, kdo je nejvíc „real“. Během toho jsou na dva měsíce zavřeni v izolované vile bez přístupu k internetu. Liší se novinka vůbec nějak od svého předchůdce – pořadu Likehouse? A co to vlastně znamená být „real“?

Motivace televize Prima je zřejmá. Ať už jsme ochotni si to přiznat nebo ne, první česká influencer reality show Likehouse byla fenoménem. Dočkala se i dvou plnohodnotných pokračování a jednoho psího speciálu – Likehafu. Ten už byl ale za kritickou hranicí nekoukatelné bizarnosti, a tak jsme se dalšího pokračování nedočkali. Na Primě ale rozhodně hůl nezlomili, naopak. Obskurní internetové postavy stále objevují v primáckém Prostřenu a tak byl další pořad plně věnovaný „vlivníkům“ otázku času. A po dvou letech přišli tvůrci s unikátním brandingem. Slovo Like vyměnili za Star a reproduktorovou moderátorku Luciu za rapperku Sharlotu.

Abychom byli fér, změn je víc. Sou-

těžící žijí v nové důstojnější vile a rozdíl od Likehousu, na víkend dům neopouštějí a ponorková nemoc je proto tentokrát uvěřitelnější. Další změna spočívá v každodenním duelu, ve kterém diváci vyřadí „nejméně skutečného“ účastníka. Kde ale naopak změna jaksi neproběhla, je celková kvalita produkce. Například v prvním díle se nedozvíte nic o pravidlech. Místo toho vás čekají nudné medailonky lidí, o kterých jste údajně už někdy měli slyšet, a strojeně dramatické proslovy Sharloty, která je rozhodně lepší rapperka než moderátorka.

Šokující nezvraty

První epizoda byla k smíchu hlavně kvůli svým, Klausovsky řečeno, šokujícím „nezvratům“. Například, když se influenceri měli během prvních tří minut epizody rozhodnout, které dva z osmi hráčů ze hry vyřadí, kromě diváků tomu očividně nevěřili ani oni samotní. Samozřejmě se vyřazení ještě v průběhu prvního dílu vrátili. Podobně trapný byl i plán produkce nakukat účastníkům, že namísto luxusní vily budou obývat venkovský statek. Nikdo z ubytovaných si ani ne-

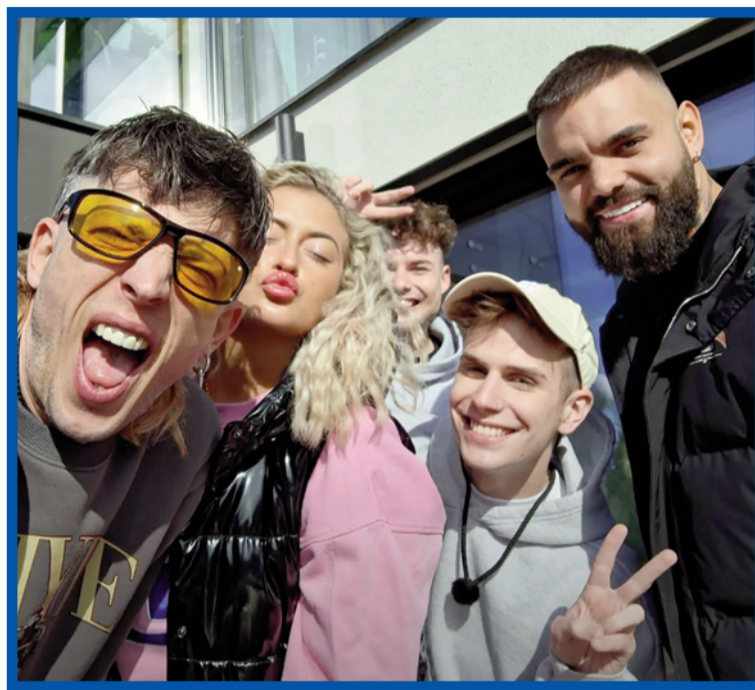
vybalil věci a když moderátorka přišla po hodině oznámit, že jde o vtip, bylo nám jí za to trapno až líto.

A cože to vlastně znamená „být real“? Bůh ví. Většinu stopáže sledujeme skupinu nezajímavých postav, kteří se kvůli absenci internetu nudí, a tak vyvolávají nesmyslné drama. Když už produkce soutěžícím nějaký program připraví, je to snad ještě horší, než když se jen dohadují sami. Hry jsou banální, prvoplánové. Navíc fakt otřesně natočené. Jak může televize Prima vyplodit celkem kvalitní reality Zrádci a zároveň tohle, je nám naprostou záhadou.

Slabé hodnocení diváků

Starhouse na ČSFD nasbíral jen 4 % hodnocení, což je pouze o procento lepší než u Likehafu. Chybí mu totiž to, co zvládnul nabídnout první LikeHouse – alespoň nějaké množství známějších influencerů. Adam Kajumi a Datel táhnou víc než David Hanzlík nebo jakýsi Sandro z Love Islandu.

Když chcete točit pořad s influencerem, musíte na to mít influencery. Je to jako byste chtěli natočit strhující dokument o fungování fotbalového klubu, koupili licenci od Netflixu na

Letošní sestava Starhousu nikoho příliš nenadchla.

Foto: archiv

„Sunderland till I die“, vzali štáb a jeli točit o SK Kostelec nad Černými lesy. Taky to nebude fungovat.

Pořad se raději již přesunul za payroll (do placené sekce) a vy si ho tak

ani nemáte šanci „vychutnat“ v klidu a zdarma. Přitom i zadarmo je drahý.

ADAM ČESNAR A MATĚJ KOŠTÁL, autoři moderují vlastní podcast „Jakoby hodně.“

Sparta ukončila dlouhou třineckou nadvládu

Hradec nebo Kometa na postupovou radost zatím čekají, semifinále si zahraje i Dynamo Pardubice.

V boji o titul z hokejové Tipsport extraligy zbývá už jen šest týmů. Místenku v semifinále mají jistou spartané a pardubické Dynamo, zbývající čtyři týmy se ještě o postup přetahují. Pro Východočechy konkurenční Mountfield HK nevyužil včerejší šanci na ukončení série proti Mladé Boleslavi a případný postup si může zajistit až v sedmém zápase. O posledním týmu mezi nejlepší čtyřkou v následujících dnech rozhodne zatím těsná série mezi Kometou Brno a Karlovými Vary.

Pražská Sparta skolila třineckého draka a postoupila do další fáze play-off po výsledku 4:1 na zápasy. Hokejisté z hlavního města zdolali Slezany v rámci vyřazovacích bojů poprvé od sezony 2001/02, čímž ukončili třineckou rekordní šňůru 17 sérií v play-off bez prohry.

Tým z východu republiky přijde o finálovou účast, a s ní spjatý boj o titul, poprvé od roku 2020, kdy se soutěž nedohrála vlivem koronavirové pandemie. Posledním týmem, který získal titul z nejvyšší hokejové ligy před

Třincem, byla brněnská Kometa v sezoně 2017/18.

Hokejový výběr z druhého největšího města Česka je v souboji o Masarykův pohár znovu i letos. Svěřenci Libora Zábranského aktuálně vedou ve své čtvrtfinálové sérii s karlovarskou Energií 3:2 na zápasy. Tento pátek je ale čeká náročný duel na západu Čech.

Dohráno není ani mezi Mladou Boleslaví a královehradeckým Mountfieldem. Východočeši totiž na mladoboleslavském ledě nevyužili vedení 3:2 na zápasy. O prodloužení série se svou první trefou v letošním play-off postaral Fin Aleksi Rekonen v čase 73:15.

Jisté místo mezi nejlepší čtveřicí naopak mají hráči z hokejového města, za které Pardubice označil majitel tamního klubu Petr Dědek. Dynamo skončilo v základní části třetí, první zápasy vyřazovací části tedy sehrálo až ve čtvrtfinále proti Českým Budějovicím. Ambiciózní tým s rudým logem na prsou soupeři napříč celou sérií takřka nedal šanci na výhru, Pardubice přetlačily Motor 4:0 na zápasy.

JAKUB KOTAJNY

Česko – Faery 2:1 aneb Jak si zkazít sobotní večer

Patrik Schick zachránil národní tým před ostudou.

Foto: ČTK / Vít Šimánek

Česká reprezentace vstoupila do kvalifikace o postup na mistrovství světa nejtěsnější možnou výhrou nad Faerskými ostrovy. Nasbírat co nejvyšší skóre mělo být formalitou. Výsledek ale chutná jako instantní káva z automatu – hořce, bez cukru, s příchutí trapasu. Proti outsiderovi, jehož hráči po zápase usednou na rybářské lodě nebo do kanceláří svých civilních profesí, jsme předváděli kopanou připo-

minající orchestr bez dirigenta. Výkon chaotický, bez rytmu. Až Patrik Schick, střelec z bundesligy, jenž skončil v anketě Fotbalista roku až pátý, připomněl, že bez něj bychom psali o ještě větší blamáži.

Představení bylo výčtem českých neduhů: zmatené přihrávky, nulová kreativita. Faerské ostrovy, skvadra složená z amatérů a poloprofesionálů, odolávaly nátlaku a vzdorovaly. Hrdí

Ivi se stěží probíjeli přes obranu 137. celku světa, jenž je v žebříčku FIFA mezi Botswanou a Surinamem. Dva góly hvězdy Leverkusenu odhalily propastný rozdíl mezi národním mužstvem a jeho jediným světlem: fotbalistou, který nepatří mezi tuzemskou „top čtyřku“.

Hráči Faerských ostrovů – rybáři, učitelé, úředníci – odcházejí s pocitem, že mohli bodovat. A my s konstatacím: Výkon odpovídá realitě – a ta je pro český fotbal krutá. A že trenér Hašek na tiskové konferenci zíral jako Švejk před vojenským soudem.

Generální partner Penny, jehož logo září na teplákových soupravách a instagramu reprezentace, by po tomto výkonu mohl nabídnout velkoryse placeným hvězdám noční směny v regálech – tam by odpracovali víc než na hřišti. Fotbalista roku a kapitán Tomáš Souček o tom může říct své, když polevil u obdržené branky a „ten pátý“ nás pak musel zachraňovat.

Než si přistě zapnete televizi nebo se snad vydáte přímo na stadion připomínající tržnici, dvakrát si rozmyslete, jestli to za ty nervy stojí. Nezapomeňte, že jsme mistři v alchymii a dokážeme zlato povinné výhry proměnit v olovo trapasu.

ADAM HORÁČEK

Kdo je Péter Magyar a proč je to úplně jedno

Pokud jste v posledním roce četli články o maďarské politice, nevyhnuli jste se jménu Péter Magyar. Bývalého manžela exministrnyne spravedlnosti Judit Varga a dlouholetého, nyní napraveného, kádra vládní strany Fidesz nahoru vynesl skandál se zneužíváním dětí, který stál kariéru jeho bývalou ženu i prezidentku Katalin Novákovou.

V době, kdy vládní strana řešila možná největší skandál, projevil Magyar dávku politického talentu a nastartoval předem promyšlenou politickou dráhu. Prozeřel. Nemohl se dál dívat, jak jeho spolupracovníci ničí Maďarsko. Minulost použil jako zbraň. Byl součástí systému, a tak ví, jak ho porazit. Nepřišel s prázdnou.

V době, kdy ještě sdílel domácnost s ministrnyne spravedlnosti, si nahrál jejich kuchyňský rozhovor, kde jeho žena barvitě popsala, jak režimní figury ovlivňují vyšetřování korupce a ve spisech mohou měnit, co se jim zlíbí.

Vláda si rychle uvědomila, jakou hrozbou Magyar je, a vytáhla do boje. Maďarsko ještě, bohužel pro Orbána, stále není Rusko a opozičník tedy nemohl být vypádnut z okna. (odchody oknem v maďarské politice existují, ale praktikují je jen představitelé Fideszu, když utíkají z bruselských gay party, pozn. red.) Druhou možností, jak se někoho zbavit, aplikovatelnou i v „neliberálních demokraciích“, je zničit oponenta reputačně.

Judit Varga poslušně nastoupila,

a v podcastu vyprávěla, jak ji exmanžel bil a jejich děti trápil. Nahrávku odbyli slovy, že s někým, kdo si tajně nahrává svou ženu, se nediskutuje, na což Magyar reagoval slovy „když se vaše žena zaplete s mafii, musíte mít něco, čím případně ochráníte rodinu.“

Permanentní kampaň

Maďarská politická scéna je už rok v permanentní kampani. Magyar a jeho nová strana Tisza, si vedou úctyhodně. Se slogany ve stylu „Maďarsko je potřeba vrátit Maďarům“ se postupně zaměřuje na nejslabší místa Orbánova režimu: zdravotnictví, školství, dětské domovy. Vše vypadá nadějně, co tedy musí Magyar ještě splnit, aby Orbána vystřídal?

Definujme si jeden základní pojem: Takzvaná neliberální demokracie nebo také „systém národní spolupráce“, je forma vládnutí, kde se sice pořádají volby, ale o jejich výsledku se rozhoduje dávno před.

Překážky jsou pokaždé jiné a připomínají intenzivní kurz media trainingu. Čelíte nejrůznějším scénářům, a musíte se s nimi vypořádat. V minulosti témata zahrnovala například: snahu znovu nastolit komunismus, spiknutí Bruselu a Sorosova impéria, odhalení tajné agentky CIA v řadách opozice, zavlečení Maďarska do války proti Rusku nebo zbláznění dětí LGBT ideologií. Připomenu, že kurz se pořádá v zemi, kde je 90 procent médií vlastněných lidmi blízkými vlá-

dě. Už jsem zmínil, že do voleb zbývá ještě rok?

Pokud se zájemci podaří tuto opičí dráhu přeskákat a vydržet do voleb, je mu dovoleno se v nich utkat a zbytek je na voličích (tím myslíme spolupráci voličů, volebních komisí, parametrů volebního systému a tvaru volebních okrsků).

Pak lze konečně vládnout jako standardní demokraticky zvolený zástupce lidu kdekoli v Evropě. Ústavní soud sice může vrátit předložené zákony, národní rozpočtová rada nemusí povolit ani jeden rozpočet, a služební zákon nedovolí vyměnit jediného úředníka, ale ano, vyhrál volby a nyní je na něm, aby předvedl, co umí. Má na to čtyři roky. TOMÁŠ MORVAY